

ЦЕНТРАЛНА ИЗБИРАТЕЛНА КОМИСИЯ

С Р Е Щ А С ИНСТИТУТА ЗА РАЗВИТИЕ НА ПУБЛИЧНАТА СРЕДА

На 26 юли 2012 г. се проведе среща на Работната група по медиите с Института за развитие на публичната среда.

ПРИСЪСТВАХА:

От ЦИК:

Мария Мусорлиева, Румяна Сидерова, Бисер Троянов, Венцислав Караджов, Ерхан Чаушев, Паскал Бояджийски и Ралица Негенцова.

От Института за развитие на публичната среда:

Антоанета Цонева, Ясен Лазаров и Ива Лазарова.

Срещата бе открита в 10,25 ч. и председателствана от госпожа Мария Мусорлиева – заместник-председател на комисията.

* * *

ПРЕДС. МАРИЯ МУСОРЛИЕВА: Добър ден, колеги!
Здравейте!

Много ви благодаря, че се отзовахте на иницирираната от Централната избирателна комисия среща с неправителствени

организации за възможностите за развитие на формите на обучение и информираност на избирателите за техните права. Сърдечно благодарим на Института за развитие на публичната среда за сериозните разработки, които е представил пред нас и сериозната подготовка за срещата с нас. Смятам, че ние също сме се подготвили.

Разбира се организирането на срещи с всички неправителствени организации е продиктувано от желанието на Централната изборителна комисия действително да подобри информираността на избирателите, по-ясно да бъдат формулирани техните права и да разработим нови форми заедно с вас във взаимен пряк диалог за подобряване на тази публична среда.

Ако нямате възражения, предлагам директно да преминем към вашите предложения. Разбира се всеки ще каже каквото има да казва.

Благодаря и да ни кажете и вие какво считате.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Благодаря ви, че организирахте тази среща. Още веднъж се извиняваме, че не можахме да се включим в предишната среща с колегите от другите неправителствени организации. С мен са колегите ми Ясен Лазаров и Ива Лазарова от нашата организация.

За ваше улеснение ние сме представили един материал. Разбира се, вие имате самото предложение, но също така сложихме и някои публикации от нашите Интернет сайтове, които илюстрират в известна степен нашата ангажираност по отношение на социални медии и избори и усилията ни да популяризираме новите технологии какво отношение биха имали към изборния процес и към политическия процес като цяло. Има и още един материал вътре, който е като екстракт от нашите предложения, свързани с Изборния

кодекс и предстоящите промени в него на базата на една оценка на въздействието, която ние успяхме да направим.

Това е като цяло, което представяме. Иначе ние се опитахме да изложим пред вас нещо като портфолио – различни възможности и опции, по които бихме могли да си взаимодействаме. Аз няма да ги чета. Вие ги виждате. Може би това, в което ние най-много сме се вгледали и което със сигурност ще се опитаме да реализираме при предстоящите парламентарни избори, е този Интернет портал, който е насочен към избирателите. Имаме известни идеи, проучили сме и международната практика, както и това този Интернет портал или сайт да бъде много добре интегриран, видим и да взаимодейства със социалните медии – с Туитър, с Фейсбук и с други такива мрежи.

Върху останалото няма да се спирам в детайли, вие го познавате, така че за нас може би ще е по-лесно да отговорим на някои въпроси или да направим някои доуточнения, които вие считате за необходими.

МАРИЯ МУСОРЛИЕВА: Ако колегите не възразяват, бих тръгнала веднага по същество, а именно: вие знаете, че сме с доста ограничен бюджет по принцип. Аз по принцип действам, по същество – ако не възразявате да се спрем какво от вашите предложения може да се поеме с вашия ресурс. Да видим как съвместно можем да работим.

РАЛИЦА НЕГЕНЦОВА: Аз също така благодаря, че се осъществява тази среща, защото всъщност нашият диалог по време на изборите беше най-явен за всички. Бих могла да ви кажа, че благодаря за вашата активност, защото тя ни даде възможност да преосмислим някои неща в движение във връзка с новите възможности и задълженията, които има Централната избирателна комисия съобразно Изборния кодекс. Именно заради това решихме, че неправителствените организации са един естествен наш партньор,

който би могъл да бъде като една трансмисия към различните категории граждани, защото всяка една неправителствена организация обхваща една ниша от обществото и дава възможност при това положение съвсем директно до определени хора да достигнат посланията, които имаме – било наши, било ваши, които обществото и Изборния кодекс дават на нас като възможност да осигурим, с някои от задълженията, които ни дава.

Но бих казала и нещо друго. Вярно е, че нашият бюджет не е голям. Виждате, че сега има различни дискусии, има различни предложения на отделните политически сили за изменение на Изборния кодекс. Не сме много наясно какви ще бъдат измененията. По отношение на разяснителната кампания поне досега не сме видели никакви предположения за изменение, но за сметка на това по отношение на статута на Централната изборителна комисия и евентуално начина на финансиране и осигуряване на бюджета все още не сме наясно какво може да се направи.

От това, което съм чела от вашите предложения от предишната среща, която беше проведена преди няколко месеца – на кръглата маса, виждам че ние имаме доста допирни точки. На първо място, разработването и прилагането на методологията за проучване степента на осведоменост. Също така ние имаме наши виждания какво да направим по отделни въпроси. Не можем всичко да направим разбира се.

Относно Интернет обучителните ресурси – мисля, че се опитахме с някои изменения на нашия сайт, с въпроси и отговори да сложим началото. Но мисля, че бихме могли да имаме много ясно взаимодействие едни с други. Също дигиталната, ако я харесвате. И това е като начало, което можем да направим. Надяваме се да се опитаме с ваше съдействие и с нашия опит, но нашият опит не е толкова, колкото вашият, нека да не се лъжем. Знаете, че досега

избирателните комисии винаги са били с един определен мандат, те са действали три месеца активно. Само комисиите за местни избори са имали по-активна работа. Сега вече нещата са поставени по друг начин и мисля, че тази разяснителна кампания е много необходима.

От друга гледна точка въпросът с финансирането е до една степен, защото ако се намерят някакви подходящи форми, ние ще се опитаме да търсим и средства, но разбирате, че не разполагаме с кой знае какви средства. Знаем, че и неправителствените организации също така имат проекти и основното им е от донори и от спечелени проекти, така че не би могло те да прелеят някакви средства при нас. Но идеята е, ако можем да си взаимодействаме под различни форми, така че с вашата разяснителна кампания, ако тя на моменти е съгласувана и с нас, нещата да излязат в една обща представа на гражданите, защото ние сме тези, които сме задължени да правим тази разяснителна кампания и всъщност ние официализираме и вашите материали и форми, които вие имате. Така че по-скоро аз бих поставила въпроса и тези точки, които сега току-що погледнах – те са синтезирано това, което сме говорили досега. И въпросът е какво очаквате от нас, че можем да направим като обща дейност и да съдействаме една с друга? Като разбира се ние приемаме всякакви идеи.

Ние освен тази среща, която проведохме с всички неправителствени организации, които бяха представили свои виждания в изборния процес – за разлика от вас, те имаха вече неща, които са нови в нашите виждания. Включително направихме и една отделна среща преди вашата среща, втора с една от неправителствените организации, която откликна по-конкретно. Ние отправихме обща покана на първата среща за това кой иска да ни представи някакви конкретни виждания. Само една организация на този етап ни представи и направихме с нея една отделна среща.

Разбирате, че ние в момента не бихме могли да ви дадем някакъв категоричен отговор за това какво ще работим. Разбира се, с тези протоколи, които се водят, ние запознаваме и цялата Централната избирателна комисия и оттам нататък вече ще излезем с конкретно решение, така че моят въпрос, който бих поставила е именно какво очаквате от нас като възможност и съдействие.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Това което аз бих могла да кажа е, че ако започнем, както се надяваме да намерим достатъчно финансиране – абсолютно независимо, ние да привлечем такова, без да очакваме това да става през бюджета, в никакъв случай. По-скоро нашето очакване, ако говоря върху най-големия проект от тези, които са изложени тук, най-мощният, какъвто ще бъде този сайт, ние дори вече имаме неговото работно име – “Моят глас” или “Аз гласувам”. Говорили сме много по отношение на това как трябва да изглежда той, но ние ще си търсим сами финансирането за него и ще привличаме ресурси.

Това което бихме искали обаче да постигнем като взаимодействие на етапа, в който вече сме готови да стартираме техническото задание, да започнем изработката му, да разговаряме върху съдържанието – да привлечем представител на Централната избирателна комисия, когото вие оторизирате за това, в една работна група, чрез който представител да може да се осъществява комуникацията между нашия проект и вашите информационни дейности, за да може да има съгласуваност по отношение на съдържанието, коректно по отношение на фактология, разяснения и така нататък. За нас това би било изключително важно и имаме такова очакване, ако започнем разработката на този проект, да имаме такъв вид комуникация, защото и вие, и ние знаем колко е сложно интерпретирането на тази материя на популярен и достъпен за гражданите език, така че да не се подвежат гражданите и да са

изравнени очакванията на всички – на институциите и на гражданите. Както и по отношение на останалите елементи от предложението. Това са все неща, които ние така или иначе правим и ще продължаваме да правим с една или друга степен на интензивност в зависимост и от нашите възможности като ресурси. И по-скоро това е нашето очакване.

Ние не искаме да ангажираме комисията с това тя да участва във финансирането на наши активности. Това категорично го заявявам. По-скоро бихме искали да си взаимодействаме на експертно ниво, така че посланията ни по отношение на избирателите да бъдат еднакви и да не ги объркват. Това е всичко, което на този етап мога да кажа по отношение на това взаимодействие. И ще получавате от нас регулярна информация докъде и как стигат различните ни активности.

И може би някакви писма или някакво лице за контакт, когато се налага да обменим по-бързо от обичайното някаква информация или някакви факти, или искаме да съгласуваме някакво действие, защото нашето основно усилие е да не объркваме избирателите, а да помагаме и да има в канал на комуникация еднакво разбираемо послание. И да е ясно, че това, което правим, се е случило в координация и взаимодействие, а не независимо в някакво противопоставяме или някаква неяснота. Това ще бъде нашето усилие.

РАЛИЦА НЕГЕНЦОВА: В предишните срещи стана въпрос включително и за нашия сайт. Той действително е малко тежък, но в крайна сметка ние сме задължени в него да изложим много неща. Говорихме, че при едно взаимодействие бихме могли да препращаме към сайтовете на отделните неправителствени организации. Нашето препращане означава, че ние сме съгласни с изложеното в тях и разбира се, когато се прави или вие правите някои агитационни

материали, те биха звучали по друг начин, ако в тях се каже, че са разработени съвместно с Централната избирателна комисия, защото по този начин те стават действително абсолютно легитимни за всички, а не да се мисли, че са пускани от една или друга страна, без знанието и съгласието на комисията.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Имаме още един вид дейности, които не са толкова насочени към избирателите, за които ще търсим взаимодействие с комисията. Дори в момента почти сме завършили един Наръчник за наблюдатели на избори. Това разбира се е много по-специфична категория, различен таргет от избирателите и както такъв наръчник, така и Методология за оценка на медийното отразяване на изборите, тоест какво е медийното покритие. Само това подхвърлям, че за тези продукти, които нямат отношение пряко към избирателите, каквато е темата на настоящия разговор, ние също ще се опитаме да намерим на подходящ етап взаимодействие с вас и ако вие имате време, възможности и желание, да обменим мисли по отношение на тяхното съдържание, защото ние много държим съдържанието да бъде коректно и всеки, който чете тези материали – и ваши, и наши, и съвместни, да няма съмнение по отношение на начина по който действат едни или други агенти в изборния процес – били те наблюдатели, били те избиратели, били те членове на изборната администрация.

ВЕНЦИСЛАВ КАРАДЖОВ: Аз наистина приветствам тази идея за взаимодействие, защото има дейности, които са свързани с изборния процес, но не са типично свойствени за Централната избирателна комисия и примерно аз виждам неправителствения сектор като естествен партньор в една такава взаимна комуникация. На първо място аз мисля, че вие имате доста опит, можете да правите, примерно, сравнително-правни изследвания в областта на изборите, които ние няма нужда да качваме на нашия уеб-сайт. Ние

можем просто да се запознаем с тези изследвания, след което можем да сложим един линк на нашия уеб-сайт, който да анонсира, че е налице такова изследване и като се кликне върху този линк, той може да отива към вашия уеб-сайт и там вече човек може да го намери – било то на български или на английски. И да бъде доволен от това, че е получил съответната информация.

Отделно от моя гледна точка няма да е лошо, ако примерно успеем да финансираме, примерно с писмо за наша подкрепа, за осъвременяване на нашия уеб-сайт, в смисъл, че нашият уеб-сайт в момента е на български език, докато аз лично считам, че основните принципи на изборния процес, някои от основните решения на Централната избирателна комисия, касаещи примерно упражняване на права и задължения на избиратели – вече законодателството е лесно да се вземе примерно от “Сиела” или от някоя друга фирма, която е превеждала, мисля, че дори Централната избирателна комисия може да постигне съгласие с тях и примерно да сложи логото на “Сиела” отдолу, но да помислим относно това как можем да задоволим интересите и на избиратели, които имат право, примерно в общинските избори да упражнят правото си на глас, но които са граждани на други държави – членки на Европейския съюз, които не боравят така добре с българския език.

И аз ще ви кажа, че тази моя идея е продиктувана от практиката, която имахме във връзка с тези избори. Имаше един-два случая и то е съвсем нормално да не са много, на избиратели и граждани на други държави – членки на Европейския съюз, които постоянно живеят в България, но знанието им на българския език не е на такова ниво, че да могат да се запознаят с правата и задълженията си във връзка с упражняване на избирателното си право в местните избори, които бяха проведени миналата година.

Считам, че неправителственият сектор може да бъде добър партньор и в това да се осъвремени този уеб-сайт на Централната изборителна комисия със съдействието на комисията. Може да се определят и естествено с ваша инициатива вие можете да предложите какво считате, че в този уеб-сайт би могло да бъде като ядро първоначално на английски език, за да може все пак да се получи една пълна картина относно изборния процес, относно правата и задълженията на изборителите. И мисля, че това ще помогне и на българските граждани, които живеят в чужбина, защото една част от тях, които са завършили в България, се справят добре с английския език, но аз предполагам, че поколенията им не така добре владеят английския. Но мисля, че ние в края на краищата сме в XXI век и сме държава – членка на Европейския съюз. Би трябвало тази информация да може да достига до по-широк кръг от ползватели, а не само граждани на Република България.

МАРИЯ МУСОПЛИЕВА: Ако ми разрешат колегите да допълня. Аз също съвсем скоро се рових в практиката въобще на централните изборителни комисии и то точно във визуализацията на работата им в световен мащаб. Разбира се, често го правя, опитвам се по някакъв начин да си сверявам часовника. Бях наистина неприятно изненадана от това, че само ние и още една комисия предоставя никаква информация на английски език. А и ние нямахме никакво време в предишните двойни избори. Наистина бяхме притиснати много от срокове и от всичко – това е ясно и няма да го обсъждаме наново. Но действително също щях да коментирам това първо с Централната изборителна комисия и много благодаря на господин Караджов, че засяга този въпрос. Аз съм на абсолютно същото мнение.

Това е свързано и с по-добрата визуализация – дали ще е през портал, който взаимно сме консултирали, дали ще е през социалните

мрежи, където също мислим много отдавна по този въпрос в Централната изборителна комисия. Вече ще уточним и формите как можем наистина да го направим. Много хубаво е, че вие поискахте човек или група от нас за взаимодействие. Аз мисля, че и аз, и колегите, сме абсолютно отворени директно да контактуваме с вас.

От предните ни разговори с неправителствените организации – да придвижа и напред възможностите, Централната изборителна комисия изяви желание и готовност да участва в обучителни процеси под най-различна форма. И тук вие ще кажете какво сте мислили, какво очаквате действително, защото това влиза в нашите задължения, приоритети. А и ако трябва да сме честни, не струва никакви пари да дойдем и да помогнем в обучителни процеси.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Да, разбира се, материалите на английски са нещо, което е и на нашето внимание. Ние бихме искали действително да изготвим в този портал разбираеми материали за изборители, които не говорят български. Разбира се, тук вече трябва да се разберем по отношение на това: в България няма добро разбиране води ли се кампания на друг език освен на български...

МАРИЯ МУСОРЛИЕВА: Не става въпрос за това.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Разбрах ви напълно и категорично считам, че езикът ще бъде английски, но би могъл да бъде и френски. И защо избираме точно английския? Трябва да се уточним. Всъщност това е принципен въпрос, който може да бъде зададен. Но ясно е, че това е най-използваният разбира се работен език в Европейския съюз, но вие трябва да имате ясен отговор според мен по въпроса какъв е езикът и защо е точно той.

Защото например в Щатите да речем всички информационни ресурси са и на испански. На френски в щати, в които се говори. Там става въпрос за техните диаспори или изборители, за щати, където има хора, които просто не използват на практика английски, но се

явяват на избори и към тях се отправят такива послания. Включително самите администрации работят и имат формуляри. Да не говорим, че и част от бюлетините също са дублирани на някои места, за да може да има яснота. Казвам това като една скоба, защото това е чувствителен въпрос, който може да бъде повдигнат отново и трябва да има категорична и ясна позиция.

МАРИЯ МУСОРЛИЕВА: Извинявайте, че за секунда ви прекъсвам. Ще се огранича вече да взимам думата. Ще дам възможност на колегите. Те действително имат много какво да кажат. Господин Чаушев имаше голям принос за тази брошура и така нататък.

Исках да кажа само като допълнение на господин Караджов и за английския. От комисиите на ОССЕ, които идваха и не само на ОССЕ, ние имаме впечатление, че те колкото и добре да бяха подготвени, толкова имаха тотална неяснота по някои основни въпроси. До такава степен, че ние буквално се споглеждахме тук. Според мен това е въпрос точно на неразбиране на елементарни членове от Изборния кодекс.

От друга страна аз лично видях един много лош превод на Изборния кодекс. Не знам кой точно го беше превеждал – някъде в интернет го видях. Ние тук трябва въобще да бъдем представени като държава добре. Не само като Централна изборителна комисия и като неправителствена организация, а действително тези представители да разбират това, което те проследяват при нас. Защото това е мониторинг и го казвам в този смисъл.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Да, аз разбирам значението на това, което вие казвате. Още повече, че всички институционални сайтове на български институции в общия случай са и на английски. Това е някакъв възприет стандарт.

ИВА ЛАЗАРОВА: По този повод би било страхотно вашият сайт да бъде освен на английски и на турски например, защото хората схващат вашето съществуване като институция, която помага за изборния процес на избирателите и така нататък и от гледна точка... *(Изключва си микрофона.)*

РУМЯНА СИДЕРОВА: Много настрана от темата сме вече, извинявам се. Нито ние имаме правомощия да вземем решения по този въпрос, а вие в момента заемате лични становища. *(Шум и реплики.)*

МАРИЯ МУСОРЛИЕВА: Да, леко изместихме въпроса. Моля да влезем в темата наистина.

ВЕНЦИСЛАВ КАРАДЖОВ: Когато аз поставих този въпрос, той не е във връзка с това да се провежда информационна кампания или разяснителна кампания на избирателите. Той е по-скоро от гледна точка на това да се разбере какво точно Централната избирателна комисия прави и ако някой желае, чрез английския език също да се запознае. Защото и това което каза колежката Мусорлиева: има много изследователи в областта на изборите, които пишат за България, че това или онова в изборния процес не било наред без да са запознати с практиката на българския изборен процес и защо по този начин определен въпрос е бил разрешен.

И тогава когато от български се правят преводи от неквалифицирани преводачи, преводите са изключително лоши и хора, които говорят английски като роден език, не могат да разберат този превод. Аз съм изпадал много пъти в такива ситуации и дори се е налагало да обяснявам на такива експерти точно това, което те не са разбрали в резултат на превода. А някой път преводът е много съществен, защото ти можеш да останеш с впечатление в резултат на грешен превод, че липсва определена законодателна уредба, че липсва практика, че нещо нередно се извършва в случая. И именно

една по-ясна представа за законодателната рамка и практиката на Централната изборителна комисия би могла да изясни българския изборен процес. Това изобщо не е свързано с информационна кампания относно изборителите. В нашата Конституция е казано кой е основният език и как точно следва да процедираме. Аз не смятам, че това е въпрос, който в момента трябва да разискваме. Ако този въпрос бъде поставен, има място, където трябва да се постави – в Народното събрание, има си процедура, по която би следвало да се изясни и тогава Централната изборителна комисия може да предприеме каквито и да е действия. Ние не сме законодателен орган. Ние сме вид изпълнителен орган.

РАЛИЦА НЕГЕНЦОВА: По-скоро ние навлизаме и в обсега на работата на самата неправителствена организация, която може да си качи на сайта Изборния кодекс на какъвто език прецени. И това не е работа на Централната изборителна комисия, защото би трябвало тогава, ако ЦИК преценява какъв да бъде езикът, тя трябва да качи на всички езици, които са на Европейския съюз, което според мен е невъзможно, защото и Конституцията предвижда, че всякаква кампания се води на български език.

Единственият въпрос и вие знаете прекрасно това нещо, е, че на какъвто и език да се качи, ако се прави един буквален превод без лице, което владее специфичната правна терминология, излизат толкова смешни неща, които са неразбираеми, включително и за хора, които са чели Изборния кодекс, познават го, но начинът на превод е съвсем неидентифицируем в никакъв случай.

Мисля, че не това в момента е темата на разговора. По-скоро това са може би наши мисли, които сме разменили, но в никакъв случай без Централната изборителна комисия да е взела някакво решение, а и вие самите казахте това в самото начало, че не можем

по никакъв начин да обясним защо сме избрали именно този език, а не някой друг.

РУМЯНА СИДЕРОВА: Действително аз съм удовлетворена, макар че виждам всичко на прима виста, тъй като аз сега получих материала, освен това не съм и от тази работна група, която работи по тези проблеми. Удовлетворена съм от това, което вие виждате като начин на съдействие между Централната изборителна комисия и вашата неправителствена организация. Считаю, че в това нещо има сериозен резон. По този начин Централната изборителна комисия може да използва капацитета на неправителствените организации за достигане до по-широк кръг изборители на квалифицирана информация от изборната кампания. Разбира се, това подлежи на санкция от Централната изборителна комисия, но така формулирано, лично за мене това предложение за съдействие е напълно приемливо и разумно, и виждам възможност за съдействие в областта на разяснителната кампания и повишаване и на изборителната активност, и на участието на гражданите в изборите при упражняване на правото на глас.

ПРЕДС. МАРИЯ МУСОРЛИЕВА: Вие как смятате, понеже ние обсъждаме въпроса за социалните мрежи. Каква е конкретната ви визия? Видях това което поддържате. То засега не е много силно застъпено. Така ми се струва, не знам, вие ще кажете, но каква е визията ви?

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Можем да помогнем за това да разработим и вие да решите дали това е о'кей каква комуникационна стратегия може да има вашият орган в социалните медии. Тоест, как се поддържа туйтър-канал, фейсбук, включително в практиките на други институции по света. Има нещо, което условно се нарича кодекс, тоест какво очакват изборителите, колко е официална тази информация, колко могат да й се доверяват. Тоест туйтър е

прекрасен инструмент, особено по отношение на избиратели, които не са в България, да получават информация, но те трябва да знаят, че това е оторизиран канал. Тоест, има технология, която за вас е интересна, ние можем да представим такава концепция.

Освен това, ако нашият портал ще взаимодейства със социалните медии – как изглежда една фейсбук страница на Централната избирателна комисия и не е без значение да се знае, че това е точно нейната страница; кой от вашите хора би поддържал, какви материали се качват, какви снимки, какво видео. Всъщност от цялостната информационна дейност това може да се превърне в съществен елемент, интегриран елемент, когато вашите специалисти за връзки с обществеността и говорителите се споразумеят едно послание как ще бъде разпространявано, то всички тези канали, цялото им ветрило се използва по начина, по който обаче те позволяват. Туитър позволява 140 знака и линк; фейсбук позволява определени неща, тоест всеки канал има предимства, но има и ограничения и вашата кампания в социалните медии може да изглежда така, а и все по-голямо влияние имат те.

И особено ако това има отношение към самите интернет инструменти, един сайт вече не е достатъчно той просто да се намира в уеб2 формат. Той трябва да може да бъде четен на мобилно устройство, защото избирателите четат информация, новини включително, вече така. Вече е отчетено, че 2011 г. е първата година, когато за първи път новините са пристигали до повече читатели през мобилни устройства, а не през уеб сайтове.

Тоест, всяка една публична институция като знае всички тези неща, може да ориентира своята комуникационна политика, което впрочем не изисква особен ресурс. То по-скоро е да не се направи пропуск, когато се прави едно техническо задание, да речем за нов сайт, или за ъпгрейдване на такъв сайт, да се включи това изискване,

че мобилната версия, както се нарича на този жаргон, трябва да бъде част, за да може всеки да го зареди на телефона си и да може да чете и да комуникира с този орган. Това ще бъде голямо, голямо предимство за всички, които се информират за изборния процес.

Защо го казвам? Включително и когато един наблюдател, намирайки се на много изолирано място, иска да има достъп до комисията или да се запознае веднага с някакъв ресурс, ако той може да го направи през мобилния си телефон, за него е голямо предимство, защото той там няма интернет, но има 3G или 4G устройство, което може да му зареди тази информация и буквално го въоръжава с нея на секундата. Така че в този смисъл го казвам.

Технологиите дават такива възможности и ако това е част от цялостната комуникационна ваша стратегия и живот и здраве, ако вие имате персонал, както се очаква парламентът да приеме, е възможно някои от хората да имат пряко отношение и към това. Информацията за нашата дейност ние също я качваме във фейсбук, в твитър, имаме няколко сайта и знаем колко всъщност това е отговорно и колко е трудоемко. Това да си разбираем, актуален и да поддържаш едно и също темпо на информираност, е много трудоемко нещо. Това не е игра и ние го съзнаваме. Затова сме го записали тук. Така че можем да оказваме консултантска, експертна помощ абсолютно на доброволен принцип, като част от вашата комуникационна стратегия.

Ако вие пък прецените, че определени неща могат да бъдат аутсорствани, тоест някой друг извън вас да поддържа фейсбук страница или твитър канал или някакъв елемент от вашите интернет инструменти, то вече е въпрос на договорка по какъв начин това да се случи. В този смисъл го казвам.

ПРЕДС. МАРИЯ МУРОСЛИЕВА: Колко човека работят при вас в това отношение?

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: За нас работи човек и половина само по тази тема. Казвам и половина, защото има човек, който не е на пълно работно време. Тоест, представяте си какво означава това. Ние имаме доста интернет инструменти. Ние имаме един институционален сайт; имаме един сайт, който е свързан с информация за изборите; Имаме един сайт за изборни нарушения; имаме и информационен блок с тези публикации. Създаването на това съдържание също е работно време и ресурси. Понеже ние сме много базирани в тая среда, ние просто трябва да поддържаме такъв персонал и да обучаваме хора в тази посока. Това е изчерпателно, това имам предвид.

ПРЕДС. МАРИЯ МУСОРЛИЕВА: Добре, оформяме моменти, в които можем да си сътрудничим. Вече ги конкретизираме и записваме.

РАЛИЦА НЕГЕНЦОВА: Какви са вашите възможности за осъществяване на кампания, изобщо за разясняване на правата и задълженията на българските граждани в чужбина? Знаете, че това винаги е болезнен въпрос.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Признавам, ние имаме много открита комуникация с всички общности, които са ангажирани към изборния процес. Те са няколко на брой и техните центрове са базирани на различни места. Има много силно звено, което се управлява от Канада, има хора, които са в диаспората от Франция. С всички тези хора ние сме в непрекъсната комуникация. Те са ни търсили впрочем и поради тази причина те ни имат доверие, за да подпомагаме тяхната работа или пък те да ни дават на нас някаква информация.

Основният ни ресурс към тези хора е доверието, което те имат в нас. Това за нас е основен ресурс, така че също е канал към тези общности. Освен това е добре, когато ние говорим за този така

наречен портал, понеже те също поддържат свои интернет инструменти – страници, места където събират заявления и много неща, които знаете. Всичко това може да бъде видимо на едно място и всеки примерно в секцията за гласуване в чужбина да се ориентира в тези инструменти, те да са подредени по разумен начин и всичко да бъде малко по-интегрирано и както вие може да го виждате, така и те да могат да виждат вас.

Аз знам, че много от проблемите вече ще бъдат решени. Включително познавам и как текат дебатите в парламента. Така че за тези общности в известна степен заради тяхната активност и готовността техните очаквания да бъдат посрещнати, много от проблемите ще бъдат решени. Но отговорът ми е този.

ВЕНЦИСЛАВ КАРАДЖОВ: Направо апел, понеже вие участвате в работната група към Правната комисия в Народното събрание. Разбираема е тенденцията за усъвършенстване на Изборния кодекс и изборния процес. В Централната изборителна комисия мисля, че всеки един колега ще каже, че ние адмирираме това. Но аз лично отправям апел към неправителствения сектор също тогава, когато се дават идеи на законодателя, логически да се обосновават тези идеи, защото в момента сме в един напреднал стадий на промяна в законодателния процес, което най-вероятно ще превърне Централната изборителна комисия в първостепенен разпоредител с бюджетни средства, но с изключително ограничена администрация, което няма да му позволи изобщо да спазва законодателството било то от гледна точка на отчетност, било то от гледна точка на осъществяване на дейност, типична за първостепенен разпоредител с бюджетни средства.

И аз наистина имам апел: неправителственият сектор има достатъчно експертизи да обърне внимание на законодателя тогава, когато между първо и второ четене се взимат тези решения. Поставя

се Централната изборителна комисия в невъзможност да функционира. Англичаните имат една приказка, която се казва “импийдинг”. Точно в случай, че така се разреши въпросът, Централната изборителна комисия ще бъде в невъзможност да функционира с ограничена администрация и с изключително много задължения, които трябва да се съблюдават и да се изпълняват.

ПРЕДС. МАРИЯ МУСОПЛИЕВА: Господин Караджов, мисля, че в момента наистина имаме конкретен конструктивен диалог по целта, която сме си поставили. Сега колегите от дясната ми страна също ще вземат участие, защото Ерхан Чаушев е много запознат с тези процеси, Паскал Бояджийски – също, разбира се и Бисер Троянов.

Сега искам да ви попитам, за да намираме все повече допирни точки: в какви видове обучения към кои групи насочена виждате работата по т. 4 “Семинари, конференции, обучение, обучителни програми и модули”, изваждайки вашите предложения.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Аз се радвам, че вие имате интерес към тази част от нашата работа. Ние досега сме обучавали няколко групи заинтересовани, взаимодействаме по-скоро с тези групи, които ще изброя и дори сме изработвали с някои от тях общи позиции или разбиране как да стане едно или друго. Това са прокуратура, Министерство на вътрешните работи, медии и наблюдатели на избори. Това е нашият опит до момента и с какви групи сме работили, така че по отношение на това обучение на наблюдатели имаме и собствени модули, разработени за това, така че сте добре дошли във всяко едно такова обучение, в което представител на Централната изборителна комисия има желание да говори пред тези групи.

А това, което имаме тук като идея, е част от нашите дейности: конференции, образователни семинари, уъркшопове,

които така или иначе ние ще правим оттук нататък, свързани най-общо с изборния процес, на които винаги сте добре дошли. Но те по-скоро са част от една по-... Ако трябва да има някакъв таргет - малцинства, ние сме обучавали хора от ромски произход. Това е таргет, който сме определили точно по този признак – за наблюдатели на избори. На места, където има концентрация на ромски вот, те са наши наблюдатели от нашата мрежа в секционни избирателни комисии, но само в София.

ПРЕДС. МАРИЯ МУСОРЛИЕВА: За модулите как го виждате в по-конкретна форма? Как виждате вие?

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Ние имаме заявки от различни медии – електронни и печатни, да правим такъв тип материали, които са чисто образователни и информационни, а не анализи и коментари върху самия процес. Заради това съм написала тази опция и смятах, че когато обсъждахме с колегите, че ако в рамките на една цялостна информационна кампания броят и видът на публикациите и медиите, които се избират, ние бихме могли да подпомогнем такъв процес като най-общо казано си ги поделим или вземем определена част от тях или някакви теми, които вие решите, че можем да разработваме чисто като част от информационната кампания, защото медиите така или иначе търсят контакта с нас.

Мога да изброя различни медии, в които например сме се опитвали с въпроси и отговори. Медиите се обаждат, сверяват това така ли е или не е така, така ли да се публикува, това какво значи... И ние видяхме в това възможност малко повече да развиваме тази дейност като включително това може да стане част от вашата кампания.

Аз като говоря непрекъснато си представям, когато започне една информационна кампания – поправете ме ако бъркам или ако не е такава вашето виждане – че има един документ, че

информационната кампания и нейната стратегия е такава и вътре са изброени всички инструменти, всички подходи, всички информационни единици, целите, кого достигаме и така нататък. И в тази рамка вече играчи като нас, неправителствените организации и други, могат да влязат от различни страни и да подпомогнат интегрираното реализиране на тази стратегия. И като сме разработвали тези неща, сме си представяли: ако има такъв документ, ние в коя негова част можем да бъдем от полза. Или да организираме група, която да тества разбирането.

Точно това коментирахме преди да дойдем на срещата с моите колеги, че има известна методология как се прави това и ако вие имате нужда, ние можем да организираме такава фокус група подбрана: може да са хетерогенни групи, може да са смесени, за да може след това да ви представим качествен анализ те какво мислят за този видеоклип, кое е ясно, кое не е ясно, какво очакват, какво разпознават, така че на някакъв достатъчно ранен етап изработените информационни материали да могат да се коригират и подобрят, така че избирателят да ги получи в по-добър вид. Ние сме правили такива неща и това за нас не е нужна някаква особена мобилизация, за да го свършим, ако Централната изборителна комисия има нужда да направи такова тестване на материала.

ЕРХАН ЧАУШЕВ: Мисля, че Централната изборителна комисия окончателно пое курс към повишаване ефективността на информационната кампания, насочена към избирателите както в ширина, така и в дълбочина. Ширина в смисъл на диференциране на подхода на подаваната информация за правата и задълженията на гражданите по отделни групи избиратели – младежи, хора с увреждания, хора в чужбина и така нататък, по малцинствата и съответните таргет групи явно са намеренията, а вече виждам и тази увереност как ще вървят нещата. И на второ място в дълбочина - в

смисъл на качеството на поднасяната информация в няколко аспекта, които аз бих насочил: четимост на текстовете и подреденост, и съответната визуализация на това съдържание, което пряко касае в крайна сметка практическите действия на избирателите при осъществяване на техните избирателни права. Първата лястовичка е въпросната диплянка, която горе-долу дава общата концепция какво е предприела Централната избирателна комисия в тази насока.

В тази връзка, понеже предната тема беше именно за фокусиране към отделните групи и ефекта на отделните клипове, аз ще се върна на първата точка, която мисля че е много важна: разработване и прилагане на методология за осведоменост и нуждите от информация на избирателите.

Мисълта ми е вие имате ли такава методология или ще я разработвате, защото ние преди да предприемем нашата комуникационна стратегия, намерението ни е горе-долу да видим празните места, за да можем да концентрираме съответните сили на информационната ни кампания. Затова питам. Това ми беше въпросът: имате ли конкретни данни или ще я разработвате?

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Разбрах напълно. По-скоро имаме добра информираност за това как изглеждат такива методологии и това е част от идеята за тази работна група, в която да има представител на Централната избирателна комисия. Имаме възможности да разработим такава методология, ако някой има желание да я прилага, защото в случая тя трябва да бъде приложена именно от Централната избирателна комисия. Тоест, ако вие възприемете този инструмент, той трябва да се прилага, за да може да измервате в определени периоди какво се случва и за да може да коригирате и операционализирате информационната кампания. Но

този ангажимент, който ние можем да поемем е, че сме в състояние да разработим такава методология, но в комуникация с вас.

ПРЕДС. МАРИЯ МУСОРЛИЕВА: За колко време?

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: В момента не мога да отговоря директно, но ако започнем примерно през септември някаква по-интензивна работа по такъв въпрос, аз смятам, че в разстояние на три месеца, в рамките на 5-6 срещи на тази работна група, накрая може да има проект, който да бъде възприет от вас, за да можете да го прилагате. Но нашето убеждение е, че това все пак трябва да е инструмент на комисията, защото той засяга вие да измервате ефективността на кампанията, която институцията води. Докато ние за обратна връзка собствено имаме различни инструменти да си сверяваме и това, което ние правим, какъв ефект поражда. Това съм имала предвид. Не знам дали отговорът е удовлетворителен.

ЕРХАН ЧАУШЕВ: Да. Трябва да знаем каква е наличната ситуация. Определено проявявам интерес за това.

ПРЕДС. МАРИЯ МУСОРЛИЕВА: Вие бихте приели и трима човека от нас в случай, че желаят такава комуникация. Добре.

Господин Паскал Бояджийски също много работи във връзка с нашите методологии. Заповядайте!

ПАСКАЛ БОЯДЖИЙСКИ: Благодаря, че ми дадохте възможност, госпожо Мусорлиева. Както всички сте се убедили, за разлика от предишните избори Централната избирателна комисия вече е на етап изработване на такава визия за информационна кампания за следващите избори, част от което са и тези срещи. Така че ги намирам за много полезни и внимателно слушам вашите предложения. Запознах се също така внимателно с това, което сте изписали и предложили в писмен вид. Намирам, че можем да си бъдем взаимно полезни, тъй като както и вие казахте, госпожо Цонева, можете да разгърнете вашия капацитет, когато видите каква

е нашата представа и празните места, естествено, могат да бъдат запълнени от организации като вашата. Това именно е и една от целите на неправителствените организации – да подпомагат органите на държавното управление и държавните институции във връзката с гражданите.

ЕРХАН ЧАУШЕВ: Още един по-конкретен въпрос. По тази идея за този интернет портал, горе-долу кога ще имаме проектна основа за реализация, защото доколкото схванах, потокът на взаимодействие ще тръгне в подаване и съгласуване на тази полезна информация, съгласувана с решенията на ЦИК. За да може и ние горе-долу да имаме представа за сроковете, подредба на съответните действия, ако имате проектна готовност, да ни кажете горе-долу в какъв срок е.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Нашите намерения са ориентирани към това през месец октомври да имаме техническо задание, тоест да е ясно как ще бъде организиран този сайт. Но в голяма степен зависи от това дали ще подпишем договора с донора, от който очакваме финансиране, защото това е много скъп проект. Действително въпреки че ние ще вложим много доброволен труд и така нататък, изработването на качествен такъв продукт действително изисква финансиране. Това не става само с желание. И ние ако тръгнем да правим такова нещо, ще започнем да го правим в момента, в който е налице финансовият ресурс за неговото осъществяване.

Аз се надявам, ако нашите намерения се развиват и се финализират в благоприятна посока, ние през месец октомври вече да започнем интензивна работа и ако това се случи през октомври, това означава, че примерно през февруари-март ще може да се вижда това нещо в интернет, изпълнено в определени свои части с основното базисно съдържание. Но казвам всичко това в тези условности, защото ние трябва да осигурим достатъчен финансов

ресурс за реализацията на проекта, което си е наша задача в крайна сметка.

ПРЕДС. МАРИЯ МУСОРЛИЕВА: Колеги, въпроси по конкретните предложения?

ВЕНЦИСЛАВ КАРАДЖОВ: Едно предложение относно тази ваша идея за разработване на обучителни модули за провеждане на обучение за обучители, информиране на пул от експерти по изборни практики и така нататък, които да се занимават и произвеждат обучение за избиратели, застъпници, наблюдатели, изборна администрация. Понеже и аз съм стартирал в неправителствения сектор и съм правил доста обучения във връзка с избори, аз лично виждам тук възможност за Централната изборителна комисия да участва в един етап от това обучение за обучители, ако то бъде разделено примерно на основно и за напреднали, от гледна точка на това, че много от обучителите за съжаление малко или много се базират на познания още от училищната скамейка или пък от практика в различни изборни администрации отпреди 15-20 години и споделят един опит, който е много нерелевантен за България и основно наблягайки на някакъв добит опит в чужбина.

Аз лично смятам, че това обучение, което ще се прави в България, трябва да бъде съобразно българското изборно законодателство и ако ще се споделят добри практики, това да бъде в смисъл на подкрепа на теза, която те искат да защитят, а не просто да отричат наличната практика в България.

От тази гледна точка считам, че особено ако ще се прави обучение за обучители, Централната изборителна комисия не е лошо да се помисли как и по какъв начин би могла да бъде включена, така че тези обучители действително да добият необходимите познания относно практиката на различните изборни

администрации – било то на секционна, на общинско, регионално или централно изборително ниво.

Ако трябва, да се обясни определената практика на тези обучители, защо, как и така нататък, какви са ограниченията в правомощията на Централната изборителна комисия, на районните изборителни комисии, на общинските изборителни комисии и на секционните изборителни комисии, защото някои от тези обучители много фриволно бих казал интерпретират и законодателство, и практика, виждайки нещата от собствена гледна точка, как им се иска да изглеждат, а не в рамките на това законодателство и наличните ресурси как би следвало да бъдат, защото тяхната работа не е да развиват тези от гледна точка на доктрината, а от това каква е наличната практика. Те са обучители, те не развиват докторантура.

ПРЕДС. МАРИЯ МУСОРЛИЕВА: Колеги, има ли други въпроси?

Господин Чаушев ще обобщи информацията дотук, а ние ще поднесем на Централната изборителна комисия, както всичко поднасяме, концентрирания ни диалог в момента.

ЕРХАН ЧАУШЕВ: Явно, както се казва, аз лично съм много удовлетворен от тази среща. Както се казва, най-дългият път започва от първата крачка и мисля, че тази първа крачка набеляза съществени моменти за бъдещо взаимодействие с оглед изработването на разяснителната кампания от Централната изборителна комисия по отношение повишаване на информираността на гражданите по отношение на техните права и задължения.

Доколкото схванах, като начало основното предложение беше чрез представител излъчен от ЦИК, Централната изборителна комисия да вземе участие при подготовката и изработването на съдържанието на този информационен портал. В същото време има

и готовност ЦИК да вземе участие и при разработването на една методология за измерване на степента на информираност по отделни структурни звена по отношение на правата и задълженията на гражданите.

По същество това са основните канали на взаимодействие и основните положения, че всъщност тази информация ще бъде за по-голяма яснота и официалност, съгласувана с Централната изборителна комисия, за да няма разнобой между различните канали на информация.

Също така имате готовност и да подпомогнете дейността по отношение на изработката на клиповете евентуално и различните видове визуализация и тестването на тези типове средства за подаване на информация в случая. Мисля, че правилно изложих, и резюмирах. Акцент евентуално е разширяването на възможността за подаване на информация чрез социалните мрежи. Мисля, че основните насоки бяха дотук.

Лично аз мога да изразя удовлетворение от проведения разговор и тези предложения за мене са рационални, полезни и ще повишат ефективността на разяснителната кампания по отношение на изборителните права на българските граждани. Надявам се, че е поставено началото на бъдещи срещи и с една дума пътят на съвместно сътрудничество и взаимодействие ще бъде дълъг и парламентарните избори ще бъдат само една от спирките, а ще продължат и по-нататък, ако мога да завърша така своето изказване.

ПРЕДС. МАРИЯ МУСОРЛИЕВА: Освен това което каза господин Чаушев, искам да кажа, че тази среща все пак допринесе и до това да видим, че имаме човешки облик – и ние, и вие – взаимно. Много обичам едни думи на Мери Паркър Полет, че действително светът полека-лека ще бъде възроден от хората, които търсят допирни точки за намиране на разбирателство и сътрудничество

въобще между хората. Ние ще ви изпратим протокола и мисля, че няма да е един желаещият да работи с вас, а според мен не е и правилно да е един човек.

Това което исках допълнително да кажа и да не го пропусна е, че лично на председателката в много голяма част е инициативата за тези срещи. Тя действително имаше неотложен ангажимент, но много голяма част от инициативата е подкрепена с нейно лично участие и инициатива.

Много ви благодаря за срещата. Действително мисля, че явно от м. септември ще започнем конкретната работа по тези неща, след като поднесем въпросите на Централната изборителна комисия и мисля, че ще има много сериозни резултати от взаимната ни работа. Много ви благодаря.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Благодаря и аз, и от името на моите колеги. Срещата беше много интересна и за нас и много полезна. Приятна ваканция! Нали ЦИК все пак ще излезе във ваканция?

ОБАЖДАТ СЕ: Има срокове, които трябва да спазим...

ПРЕДС. МАРИЯ МУСОРЛИЕВА: Закривам срещата.

(Закрита в 11,40 ч.)

Стенограф:

Цвета Минева

Председателстващ срещата:

Мария Мусорлиева